

14 III 2016

Zaginiona ojczyzna. Zapomniane, nieistniejące lub nieznane dwory i zamki historycznego województwa lubelskiego z okresu staropolskiego (XV-XVIII w.)

Dr hab. prof. UR Andrzej Rozwałka

Jeżeli chodzi o obecne województwo lubelskie, to należy przyznać, że do niedawna w kręgu zainteresowań, przede wszystkim historyków i historyków sztuki, nie znajdowały się dwory, ale przede wszystkim pałace i zamki.

Zaciekawienie zespołami dworskimi pozostawało w sferze historyków sztuki, etnografów, a nawet botaników, natomiast nie archeologów.

Celem prezentacji nie jest przedstawienie stanu badań archeologicznych, lecz zawrócenie uwagi na te przypadki, które uykają uwadze badaczy. Dzieje się tak z powodu braku źródeł pisanych, zniszczenia obiektów, zaniku tradycji i pamięci o istniejących do nie tak dawna obiektów. Wystąpienie będzie raczej refleksją archeologa, który poznaje zjawiska czasami bardzo odległe od współczesnego krajobrazu kulturowego. Zauważa on wówczas – czasami „na gorąco” – destrukcję, czy już tylko ślady istniejących niemalże do chwil obecnych zjawisk związanych z procesami osadniczymi i inwestycjami okresu późnego średniowiecza i nowożytności.

11 IV 2016

Stare muzea - nowa muzeologia

Prof. dr hab. Sylwester Czopek

Muzea to instytucje wpisane w krajobraz kultury od stuleci. Czy XXI wiek, zwany „czasem muzeów” utrwala obraz szacownych zbiorów muzealnych czy wręcz przeciwnie – dostarcza zwiedzającym argumentów do traktowania wystaw muzealnych w odmienny sposób, zgodny ze współczesną estetyką i oczekiwaniami użytkowników facebooka? Pytanie to można potraktować jako punkt wyjścia do rozważań o historii i przyszłości muzeów.

Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

Ul. Moniuszki 10
35-015 Rzeszów

Polecamy nasze strony:

www.archeologia.ur.edu.pl

[web.facebook.com/archeologiaUR](https://www.facebook.com/archeologiaUR)

Instytut Archeologii

Uniwersytetu Rzeszowskiego

serdecznie zaprasza
licealistów i nauczycieli szkół średnich

na

wykłady otwarte
z cyklu

NIEZNANA

ARCHEOLOGIA

Każdy drugi poniedziałek miesiąca

Godz. 10:00

**Kampus główny UR, Rzeszów, ul. Pigońia 1, budynek A0,
Aula 167**

WYKŁADY

9.11.2015

Czy wikingowie mieli rogi? Archeologia dalekiej północy

Dr Leszek Gardela

14.12.2015

Asterix i Celtowie

Dr hab. Tomasz Bochnak

11.01.2016

Jak mieszkali zwykli ludzie na starożytnym

Bliskim Wschodzie?

Dr Michał Dzik

8.02.2016

Starość nie radość, młodość nie wieczność – jak kości „starzeją się” z nami?

Dr Joanna Rogóż

14.03.2016

Zaginiona ojczyzna. Zapomniane, nieistniejące lub nieznanne dwory i zamki historycznego województwa lubelskiego z okresu staropolskiego (XV-XVIII w.). Wybrane przykłady

Dr hab. prof. UR Andrzej Rozwalka

11.04.2016

Stare muzea – nowa muzeologia

Prof. dr hab. Sylwester Czopek

Wstęp wolny.

Zgłoszenia zorganizowanych grup prosimy kierować na adres:

sekretariat@archeologia.rzeszow.pl

9 XI 2015

Czy wikingowie mieli rogi? Archeologia dalekiej północy

Dr Leszek Gardela

Słowo „wiking” przychodzi na myśl straszego wojownika uzbrojonego po zęby i odzianego w zwierzęce skóry. Widzimy go, jak stojąc na dziobie smoczego okrętu wymachuje wielkim dwuręcznym toporem. Jego przeraźliwy krzyk wywołuje błądy strach u wrogów. Gdy wreszcie jego cała sylwetka wyłania się zza mgły dostrzegamy jego brodate oblicze i hełm z rogami. Wiking jest bestią rabującą osady. Mordercą żądnym srebra, złota i sławy.

Takie popularne wyobrażenia o wikingach od lat poruszają wyobraźnię. W rzeczywistości mają one jednak bardzo niewiele wspólnego z obrazem wikingów, jaki przedstawiają źródła archeologiczne.

Słuchacze tego wykładu zapoznają się z przedmiotami, które wydobyte zostały w trakcie wykopalisk w Skandynawii, a także na ziemiach obecnej Polski. Zobaczą, w jaki sposób żyli wikingowie, dokąd podróżowali i co po nich pozostało. Dowiedzą się ponadto, jaki mógł być etos ówczesnego wojownika i rozumieją, że kobiety, które towarzyszyły wikingom były równie dzielne i waleczne jak oni. Ostatecznie uzyskają oni także odpowiedź na pytanie: „czy wikingowie mieli rogi?”.

14 XII 2015

Asterix i Celtowie

Dr hab. Tomasz Bochnak

„Asteriks u Brytów”, „Asterix i Goci”, „Asterix i Normanowie”, „Asterix u Helwetów”, „Asterix u Belgów”... przygody małego Galla Asteriksa i jego zwalistego przyjaciela Obeliksa znają chyba wszyscy, jeżeli nie z serii komiksów, to z filmów powstałych na ich podstawie. René Gościnnny i Albert Uderzo, autorzy komiksów, wykonali bardzo rzetelną kwerendę źródłową i osadzili akcję około połowy I w. przed Chrystusem, gdy w Europie kończyła się dominacja Celtów, a Republika Rzymska stawała się najważniejszym graczem... Jak archeolog patrzy na przygody Asteriksa?

Zapraszamy na spotkanie zatytułowane „Asteriks i Celtowie”. Podczas wykładu prześledzimy, jak przeplatają się wątki archeologiczne i te odnoszące się do współczesności. Część z nich jest doskonale widoczna, inne pozostają głęboko ukryte... Na zajęciach omawiane są zagadnienia pozostające poza programem szkolnym, ale lekka forma ułatwia zrozumienie problemów związanych z archeologią, historią starożytną i historią sztuki.

11 I 2016

Jak mieszkali zwykli ludzie na starożytnym Bliskim Wschodzie?

Dr Michał Dzik

Starożytny Bliski Wschód może kojarzyć się nam z najstarszymi miastami, świątyniami dawnych bogów, pięknymi pałacami i grobowcami faraonów, królów, cesarzy... A czy zastanawialiście się kiedyś, jak wyglądało życie ludzi mieszkających setki i tysiące kilometrów od wspaniałych stolic antycznego i średniowiecznego świata? Jak wyobrażacie sobie, na przykład, domy mieszkańców bliskowschodnich wiosek sprzed tysiąca i więcej lat? Najprawdopodobniej rzeczywistość okaże się dla wielu bardzo zaskakująca...

Zagadnienie zostanie przedstawione dla okresu, w którym wschodnia część basenu Morza Śródziemnego była zdominowana przez wpływy polityczne i kulturowe cesarstwa bizantyńskiego (od IV wieku n.e.). W wykładzie, w szerokim zakresie uwzględnione zostaną wyniki najnowszych badań polskich ekspedycji archeologicznych w Libanie oraz Sudanie.

8 II 2016

Starość nie radość, młodość nie wieczność – jak kości „starzeją się” z nami?

Dr Joanna Rogóż

Wyobraźmy sobie szkielet człowieka. Jak wygląda? Jakie właściwości posiada? Jakie spełnia funkcje? Tu, w połączeniu z mięśniami, nic nie działa przypadkowo. Pamiętajmy, że jesteśmy istotami dwunożnymi, o spionizowanej postawie. Dlatego natura obdarzyła nas specjalnymi właściwościami niwelującymi skutki wstrząsów i przeciążeń.

Teraz przywołajmy obraz ludzi w różnym wieku – ich sylwetkę, sposób poruszania się. Młodzi z reguły nie uskarżają się na bóle w układzie kostno-stawowym. Im starsi, tym częściej mówią o bólach kręgosłupa, w stawach, „w biodrze” itd.

Na wykładzie dowiemy się, co jest przyczyną postępujących zmian w układzie kostnym. Okaże się, że nasze nawyki w postawie, masa ciała, wykonywana praca, zmiany gospodarki hormonalnej, czy choroby, wpływają na stan naszego szkieletu, a przez to na jakość naszego życia. Zobaczymy, jak wyglądają takie zmiany – nie tylko u ludzi nam współczesnych. Przykłady tych żyjących w odległych czasach pokażą, że są nam bliżsi, niż się wydaje.